

Dom i försäkringsmålet i Nordmaling 17 oktober

Någonting speciellt nytt framkom inte när målet mot den för osant intygande och försök till bedrägeri åtalade lantbrukaren från en nordmalingsby ånyo rullades upp vid tisdagens ting i Nordmaling. Målet har två gånger tidigare varit uppe för huvudförhandling. Första gången uppskötts det för kriminalteknisk undersökning av namnunderskrift på ett intyg och en gång för sinnesundersökning av den åtalade. Nu slutfördes målet — åtminstone i denna första instans — och dom meddelas den 17 oktober.

Förhistorien till åtalet är i korthet följande. Under 1957 och 58 var den åtalade sjukskriven. Den 1 september 1958 erhöll han sjukpension med 246 kr i månaden. Senare visade det sig att han dessutom uppbär sjukpenning med 10:- kr per dag från en sjukkasse i en grannkommun. Den 10 oktober 1958 började mannen som anläggningsarbetare i Husum och tjänade där 7:- kr timmen. När det hela i början på 1959 upptäcktes drogs sjukpensionen omedelbart in. Utbetalningar från sjukkassan hade dessförinnan upphört.

Den 11 oktober 1958 hade mannen undertecknat ett sjukkasseintyg där han "på heder och samvete" intygade att han icke var i stånd att utföra avlönat arbete, oaktat han dagen före börjat en anställning. Han var åtalad för osant intygande. Från den 29 november samma år finns ett nytt liknande intyg med mannens underskrift. Detta intyg förnekade han dock att han underskrivit. Denna nu mycket omdiskuterade skrift — dagens handläggning av målet tog i det närmaste fyra timmar i anspråk — har undersökts av kriminaltekniska anstalten, som i sitt utlåtande anser att "synnerligen starka stöd finnes för att den omstridda skriften utförts av den åtalade".

I sin slutplädering anförde åklagaren landsfiskal Lennart Levander att den åtalade visat sig icke vara sanningsenlig. Lämnat ett flertal olika uppgifter och sökt på olika sätt slingra sig undan sin brottsliga handling. Åklagaren ansåg det styrkt att mannen gjort sig skyldig till osant intygande liksom försök till försäkringsbedrägeri och yrkade om ett kännbart ovillkorligt fängelsestraff.

Den åtalade, som biträddes av advokat Rumar, Umeå, ansåg sig inte ha gjort någonting straffbart. Att han uppburit sjukpenning trots att han hade sjukpension, ansåg han sig ha full rätt till under 90 dagar efter det att pensionen börjat utbetalas. Att han sen provade på att arbeta kan väl inte anses brottsligt, menade han. Och som tidigare nämnts, det där förargliga intyget från november som om det hela inte upptäckts skulle ha medfört att ytterligare sjukpenning utbetalats till mannen, det hade han med bestämdhet inte underskrivit. Men vem som gjort den, enligt skrifteexperterna, snabba och otvungna namnteckningen på intyget kom inte fram.

Den 13-14 oktober hålls i Nyborg det sjätte nordiska fartygstekniska årsmötet. Närmare 300 deltagare väntas och programmet upptar en rad föredrag om tekniska problem i den moderna skeppsbyggnadsindustrin. Civilingenjör Bengt S. Bengtsson från statens skeppsprovvningsanstalt i Göteborg talar om förskeppsformens inverkan på fartygets egenskaper i sjögång. (TT-RB)

Enligt en talesman för franska armén dödade franska styrkor 115 muhammedanska insurgenter och tillfångatog 21 under förra veckan i Algeriet. (TT-Reuter)

Krönika från Nordmaling

VI HAR krigstillstånd i Nordmaling. Militärer av olika valör och kulör leker krypskyttar i buskagen. Det är en kamp mellan A och B, och så länge det inskränker sig till enkla bokstäver och gevären och kulsprutorna är laddade med löspluggar kan vi andas lugnt. De militära förbanden har i stort sett bara satt lite extra piff på tillvaron. Det är alltid roligt med nya ansikten.

I övrigt är det tunnslätt med inflyttningar. Det rör sig i stället om så mycket mera utflyttningar. Under de tre senaste åren har det flyttat ut 325 personer mer än motsvarande inflyttningen. En uttunning av kommunens invånarantal med i runt tal 100 personer varje år. 1958 utflyttade 349 personer, 1959 363 och 1960 370. I år tycks siffran bli ännu mera skrämmande. Och till 80 procent består utflyttningarna av ungdomar. Faran med en sådan här utveckling, säger sig självt och återspeglas i kommunens tribut till folkpensionen i skattekröner.

HUR SKA MAN hejda flykten från landsbygden? Frågan har ålätts i många olika sammanhang och man är tämligen överens om att utvecklingen är olycklig. Det höjs varnande röster inte bara ute i bygderna utan likväl i städer och till och med i riksdagen. Det pratas en hel del om händer föga eller intet som kan stimulera till fortsatt landsbygdsaktivitet. I stället gör man allt för att centralisera än det ena och än det andra till tätorterna.

Titta bara på senaste förslaget att göra slut på Nordmalings polisdistrikt. Det betyder en reducering av 8 tjänster inom kommunen. Tjänsteinnehavarna är i regel gifta och totalt får vi en ytterligare folkminskning, om förslaget vinner beaktande, på minst 30 personer. Och tendensen är densamma praktiskt taget i allting. Man slår ihop till större enheter och centraliserar till städerna.

DET HÄR PÅVERKAR inte bara indragningen av direkta tjänster. Man får samtidigt komma ihåg att man berövar landsbygden synnerligen betydelsefulla serviceorgan, som i sin tur ger orsak till ytterligare otrivsel och utflyttningar.

Kommunalnämnden i Nordmaling sparkar emot, det kommer säkert även fullmäktige att göra. Men har det någon inverkan? Försöker man verkligen lyssna till ropen från lands-

bygden. Kanske men inte är man värst lyhörd.

Nordmaling befinner sig i den situationen att man måste börja ilskna till. Med flygfältet åker ett tiotal tjänster.

Vilket blir nästa ingrepp?

Debatten i kommunalnämnden gick i pessimistisk stil. En uppvaktning förestår så småningom i länsstyrelsen för att försöka rädda polisdistriktet. Nödpropet på modet tycks vara; rädda vad som räddas kan. Men varför gör man ingenting objektivt på ansvarigt håll för att "dämma". Dammluckor är till för att stängas när det behövs. Tiden tycks vara inne.

H. B.

VÄSTERBOTTENS-KURIREN nr 256 fredagen 3 november 1961

Bogserbåtarna Viking, Viking 1 och Nestor stretande sydvart med 50-tal ramar virke. 200.000 bitar kanske mer. Med de släpen efter sig gör trion cirka två knop och det är svårt att hinna i lä om det skulle blåsa upp.

Lotsarna i Järnasklubb

är rätt nöjda med tillvaron även om det är jäktigt med många lotsningar både mot nord och syd. Det är inte många år sedan stationen fick sin gamla träkutter utbytt mot nya stål Järnäs och nu har man även fått radar, ekolod och kortvägsradio. Men det kan behövas när höst- och vinterstormarna sätter in. Det är utomordentligt värdefullt att lotsarna har en utrustning om olyckan är framme. Det har hänt flera fartygsolyckor de senaste åren, där lotsarna från Järnäs har fått rycka in som föräddare.

Ett önskemål har man dock. Lotsstationen måste snarast bli föremål för en genomgripande ombyggnad. Förfarten på Norrland har med åren blivit alltmer utsträckt och man hopas på trafik året om. När kylan sätter in och vinterstormarna ylar över de kala klipporna ute vid lotsstationen, då behövs det att det är ombonat på stationen.

Männarna ombord på Sjöfartsstyrelsens Caritana som ligger i hamnen nattetid, har under stormdygn inte varit ute till fyrstaket vid Långrogrundet, börjat på att sätta upp ny ytterbeklädnad på tussstugan. Möjligen nästa sommar kommer det att bli tal om en verklig ombyggnad. Sjöfartsverket håller på att utarbeta ritningar.

1 november 1961

En med fog sägas vara en enastående vacker novemberdag. Solen sken, det var varmt i luften och bränningsnasen mot klipporna hade i det varmaste upphört. Fiskebåtar gick ut för att lägga skötar och siknät förstången på veckor och även lotsarna trötade fundera om man inte skulle få några nät för att skaffa sig

Lotsarna vid Järnasklubb har toppmodern utrustning

Miljonvärden var på onsdagen bokstavligen på gång förbi Järnasklubb. Nio bogserbåtar, bland dem den nybyggda John Ekman kom stretande förbi med över 100-talet ramar. Antalet klampar i släpen torde uppgå till närmare en halv miljon och värdet till flera miljoner.

— Det är förunderligt vad det snabbt blir livligt så snart det lugnar till, säger lotsen Rudolf Lindvall vid Järnasklubbs lotsstation när vi, ombord på kuttern Järnäs, är på väg ut mot Sveabolagets Finn, som legat i Rundvik och lastat masonite. Lotsen Curt Lund har fört Finn genom Nordmalingsfjärdens många förädiska grund och ut mot fritt vatten. Vid Lillhällan, strax norr om Storbådan får vi ta lotsen ombord på kuttern och Finn styr norrut för vidare lastning i Piteå.

— Nog är det en månad sedan vi haft så fint väder som i dag, myser

båtsman Nils-Erik Molin. Vi ligger och väntar på ännu en Sveabåt med Fenris som är på väg från Husum och som Rudolf Lindvall skall lotsa in till Hörnefors, där hon redan under onsdagskvällen skall ta in 130 ton papper och 120 ton massa från skogsägarna. Fenris kommer snabbt. Tydligt har man bråttom och går förbi och man får dra på ordentligt på kuttern för att kunna borda. Men allt går väl. Rudolf Lindvall får tag i lejden och tar sig raskt ombord och det dröjer inte innan Fenris sätter full fart. Minuterna är dyrbara. Lastning på övertid kostar pengar.

På återvägen mot Järnasklubb passerar vi de första bogserbåtarna. Det är trion Viking, Viking 1 och Nestor som samsas om ett 50-tal ramar. På sluttampen har man skrovet Wargo 1 av Piteå.

Första havsbogseringarna

Uppbådet av bogserbåtar med släp har under drygt en veckas tid legat i Norrbysskär och väntat på bättre väder. Onsdagens bogseringar var förövrigt de första havsbogseringar på en längre tid. John Ekman, Wäjadynäs nyförvärv och flaggskepp i bolagets bogserbåtsflotta, gjorde nu förmodligen sin första havsbogsering från Bottenviken. Fartyget är byggd i Finland och lär vara utrustat med en rad finesser. Med i bogserbåtsflottan var även Kuriren och Holmsund

— Underligt vad det blir livligt på sjön så fort det lugnar till, säger lotsen Rudolf Lindvall. Här vid lotskutterns roder.

husbehovs- och vinterfisk. Står sig bara vädret blir det säkert sik till middag ute hos lotsarna i Järnasklubb.

Anders

tember 1961

Glada över att prästgårdsrestaureringen nu förts i hamn är församlingens kyrkoherde kontraktsprosten Johan Hedquist, som här ses tillsammans med kyrkofullmäktiges ordförande predikant Jalmor Holmström och huvudentreprenören byggnadsingenjör Nils Eric Ericsson, Nordmaling.

i sorg och glädje, som hållits inom dess väggar.

Enligt de församlingar som utförts av framtidens kyrkoherde Adolf Råde, som var den siste kyrkoherden som bodde i prästgården byggdes en del av prästgården 1749 under kyrkoherde Johan Unaeus tid. 1824 var prästgården föremål för en omfattande om- och tillbyggnad under den kraftfulla kyrkoherden Erik Gustaf Oldbergs ledning.

Under den oldbergska tiden byggdes även den flygelbyggnad som nu tjänar som hembygdsmuseum och dringekammaren, en scoutstuga, fick sin nuvarande utformning. Prosten Berlin, lät under sina 45 år som kyrkoherde i församlingen ytterligare tillbygga prästgården, så att den under den tiden, var en av de förmåsta inom Härnösands stift, under vilket Nordmaling då lade.

Ingen "död" byggad

Att Gamla prästgården nu åter får bli centrum för församlingsverksamheten torde hänga med tillfredsställelse i vida kretsar. Givetvis finns det väl även de, som anser att allt för mycket har lagts ner på de gamla byggnaderna och menar att det varit bättre och billigare att bygga nytt. Dessa tror vi blir nöjda när de får se vilka lokaler och utrymmen som skapats. Personligen tror signaturen att så snart församlingens nya stifta bekantskap med Gamla prästgården i sin nuvarande utformning, stor tacksamhet skall riktas mot de som arbetat för att den skulle bevaras och gett den liv och innehåll.

Entreprenör

Huvudentreprenör för bygget har varit byggnadsingenjör Nils Eric Ericsson, Nordmaling. Gullängets Rör AB, har svarat för värme och sanitära installationerna, bröderna Wälinder Nordmaling för målningssarbete. Lögda Eltjänst har utfört de elektriska installationerna samt svarat för leveranserna av elmaterial. Edströms glasmästare, Nordmaling, har svarat för glasarbetena, Lindströms plåtalageri för alla plåtarbeten, Wänman och Jareman, Bjurholm, har levererat snickerierna, Gränsmyrs Mechaniska smidesarbetena, Torsten Nordströms Säg & Hyvleri Örsbäck har levererat virket och gardinerna kommer från Nordbergs Tapetserarverksamhet, Nordmaling.

Byggnadskommittén har varit kontraktsprosten Johan Hedquist, predikant Jalmor Holmström, Håknäs, ombudsman Berthold Holm, Nordmaling, smeden Sven Svensson, Nyåker och rörmontör William Öberg, Bredvik.

Anders

På nyåret försvinner 3/4 Nordmalings sjukkassa

Vad händer med Nordmalings sjukkassa i framtiden? Nordmalingsborna kan med fullt fog ställa sig den frågan. Hela sjukkasverksamheten ligger i stöpslevensborna kan med fullt fog ställa sig den frågan. Hela sjukkasverksamheten ligger i stöpslevensborna kan med fullt fog ställa sig den frågan. Hela sjukkasverksamheten ligger i stöpslevensborna kan med fullt fog ställa sig den frågan.

Ossian Bergström

prata ut med tjänstemännen utan långa besvärande och dyrbara resor. Behovet har blivit så mycket mera merkt sedan även pensionsärendena gått över i sjukkasens regi.

Till den nya given bör, att lokal-kassans styrelse försvinner, liksom pensionsnämnden. De ersätts med en försäkringsnämnd på sju personer och den nämnden valde Nordmalings kyrkan i förra veckan. Den nya nämnden blir dock handlingskraftig först från 1/1 1963.

H. B.

Nya sjukpenningklasser blir tillämpliga från 1/1 1963. Högsta avgiften höjs från nuvarande 20 till 28 kronor och den lägsta avgiften blir 4 mot nuvarande 3 kronor. Samtidigt höjs grundbeloppet för tillhörigheten till obligatoriska sjukpenningförsäkringen från nuvarande 1200 till 1800 kr.

Moderskapspenningen kommer även att justeras uppåt, från 270 till 300 kr för fött barn. Blir det tillgångar tillkommer ytterligare 400 kr eller 400 kr för varje tillkommet barn. Tilläggspenning utgår till förvärvsarbetande kvinna under 180 dagar mot tidigare 90. Till nyheterna hör även att gravid kvinna kommer att få avgiftsfri tandvård.

Får Nordmalings-kontoret vara kvar?

Det var alltså något om framtiden, en framtid som kan bli på gott och ont. Till det senare hör väl osäkerhetsanslän beträffande nordmalingskontorets vara eller icke vara. Kassans föreståndare, Ossian Bergström, ställer i stort sett samma fråga. Blir kontoret i Nordmaling kvar sedan en total centralisering genomförs med huvudkontoret i Umeå? Jag hoppas och tror på nordmalingskontoret även framtidsmässigt sett. Men läget är labilt, menar han. Det ligger i stöpslevens och ingen vet ännu resultatet kommer att bli. Ett är säkert, menar Bergström, och då är han säkert alla nordmalingsborna sig, kontoret behövs. Det är sått allmänheten fordrar en god service och till en god service hör att undan kan besöka sitt kontor och

Krönika från Nordmaling

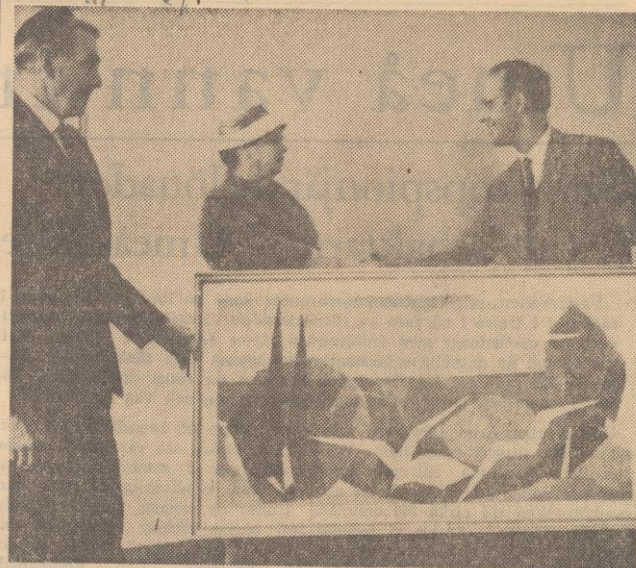
DET KANDES VEMODIGT när vi häromdagen vintrade upp båten. Fjärden låg stilla. Det var nästan bleke. Endast en och annan vindpust krusade ytan och det var varmt i luften. Höstens sikfiske har varit gott och det kändes underligt att lägga upp. Men en vecka inne i november — den första av vintermånaderna — är det nog inte mycket att hoppas på — även om vi detta år haft en ovanligt mild och fin höst.

På fiskestugans veranda lyste ännu pelargonerna röda, lobelians drivor av blåa blommor var ännu vackrare i den bleka novembersolen och till synes helt orörd av frost och kommande förgänglighet. Det var en novemberdag att minnas, en kompensation för en regnig och kall sommar. I skogens stillhet gnistrade daggepärlor som diamanter på grannas grenverk. Mossan var grönnare och friskare än någonsin. Trattar, taggiga, bladformiga — bara mossor — men något av naturens under. Det lönar sig att stanna av och begrunda.

I SKOGEN har trots det milda vädret och blöta markerna en del drivningar kommit i gång och det synes som allt fler börjar forsla fram virke på barmark, att döma av det nyhuggna som man kan se lite här och var efter vägarna. Motorsågarna knattrar och däremellan hörs röjningssågarnas ylande över berg och dal. Intresset för skogsvården tycks bara vara i stigande även om skogskonjunkturerna inte för tillfället anses vara alltför goda.

SKOGSÄGAREFÖRENINGEN håller rotpostauktion i Nordmaling på torsdag och det skall bli verkligen intressant att se vilka priser som kommer att ges. En del av posterna torde ligga väl till för skogsägarnas industri i Hörnefors, som nu för första gången uppträder som köpare av rotposter. Givetvis diskuteras det i skogsägarkretsar om huruvida den ökade konkurrensen om råvaran — då främst massaved — redan nu skall ge utdelning i form av högre priser. Annars förefaller det som om de förhoppningar om högre råvarupriser, som fanns i början av året, nu inte har så stora möjligheter att gå i uppfyllelse. Med ledning av priserna på de stora skogsauktionerna lutar det numera åt att priset på leveransvirket i stort kommer att bli ungefär lika som föregående år, i vart fall torde eventuell höjning bli obetydlig.

I LEDUSJÖ har man nu fått den länge efterlängtrade vägen från allmänna vägen Olofsfors—Nyåker till gårdarna på västra sidan Leduån och fram till hemmansägare Sven Anderssons gård, avsynad och klar. Den nya vägen, som är cirka 1.000 meter, har byggts av bröderna Ernst och Helmer Jakobssons entreprenörfirma i Gräsmyr. Bron över Leduån har utförts av byggmästare Sigvard Grundström, Lögdeå. Kontrollant för företaget, som kostat cirka 80.000 kr, har varit vägmästare Viktor Ewefors, Nordmaling. I statsbidrag har erhållits 60 och i kommunalt bidrag 20 procent. Tidigare fanns endast en sämre kärrväg och en skranglig bro över ån.

Konstverket överlämnas till Lögdeå skola av donator fru Signe Nygren. Mottagare är skolans tillsynslärare Åke Nordbrandt, som tackar donator. Längst t v skolstyrelsens ordförande S Nilsson.

Konstgåva till Lögdeåskolan

Lögdeå skola fick på tisdag en vacker gåva, ett konstverk av konstnären Ivar Rönneberg. Gåvan har skänkts av fru Signe Nygren och fröken Ziri Nygren, Umeå, maka resp dotter till framlidne nordmalingsläraren Theodor Nygren, verksam som lärare i Nyåker och Nordmaling från 1909 fram till 1900-talets mitt. Tidigare har fru och fröken Nygren skänkt en liknande gåva till skolan i Nyåker.

Den tavla som överlämnades till Lögdeå skola kallar konstnären "Hav och måsar". Rektor Håkansson minde om bortgångne Th. Nygrens stora

I Lögdeå överlämnades gåvan av fru Nygren själv. Närvarande för skolan var skolstyrelsens ordförande, nämndeman Sigfrid Nilsson, rektorerna Felix Innergård och Rolf av hrr Nilsson och Innergård.

(Foto: André, Nordmaling)

I Nordmalings kyrka vigdes på Alla helgons dag ingenjören Kurt Göran Westman, Umeå, och kontonisten Harries Birgitta Margareta Anklert, dotter till försäljaren Harry Anklert och hans maka Ester, född Johansson, Nordmaling. Vigseln förrättades av komminister Sigvard Spinnell.

Efter vigseln gavs middag i brudens hem i Nordmaling för den närmaste släkt- och vänskrets. Under middagen hyllades brudparet i tal av brudens fader och brudgummens moder fru Ella Westman, Nordmaling. Ett 60-tal telegram anlände under kvällens lopp.

(Foto: André, Nordmaling)

I Nordmalings kyrka vigdes på fredagen hemmansägaren Sven Anders Oskarsson, Länged, Nordmaling och ekonomibiträdet Aina Gunilla Olofsson, dotter till hemmansägaren Albin Olofsson och hans maka Mary, född Grundström, Ångersjö, Hörnefors. Vigseln förrättades av komminister Sigvard Spinnell.

Efter vigseln gavs middag på Stora hotellet för ett 50-tal gäster. Under middagen hyllades brudparet i sång och musik och med ett stort antal telegram. Tal hölls av brudens fader samt av hemmansägaren Rickard Eriksson, Länged.

De gamla i Nordmaling på hedersplats när traditionsrik prästgård återinvigs

— Den här öppna spisen tycker jag om, säger Jalmar Holmström.

På söndag blir det en stor dag för Nordmalings gamla. De är då inbjudna att fira "de gamlas dag" och efter högmässan blir det samkväm i Gamla prästgården, som då för första gången tas i bruk efter en genomgripande restaurering. Vi tror att det kommer att bli en stor högtid. De gamlas dag i Nordmaling brukar alltid vara välbesökt och får man därtill komma som första gäster till prästgården bör det bli en högtid att minnas.

Den 7 mars 1960 beslöt kyrkofullmäktige antaga det förslag som arkitekt Ake Lundberg och ingenjör Bengt Lidström vid VAB upprättat. Förslaget innebar en genomgripande ombyggnad av såväl prästgården som de två flygelbyggnaderna och kostnadsberäknades till cirka 400.000 kronor. Nu när de omfattande arbetena är i det närmaste slutförda beräknar man kostnaderna till något över en halv miljon.

I nedre våningen har man i stort behållit den gamla rumsindelningen. Den stora salen är 110 kvm och därtill har man fått en mycket trivsamt mindre sal jämte ett modernt storkök. Stora salen i övre planet är 175 kvm. Där har man behållit en del av de förutvarande tvärväggarna och skapat en sal i stil med en gammal gillestuga. Även där finns serveringsutrymmen samt kaffekök.

Nu är det inte bara prästgården som restaurerats. Även flygelbyggnaderna har rustats upp. I den västra har man panncentralen och där finns lägenhet för församlingsdiakonnissan samt två rum för scouterna.

I båda rummen finns öppna spisar och de vitlimmade timmerväggarna ger ett trivsamt intryck och bör få en hel del även om de utsättes för åverkan av ungdomlig livsglädje. Scouterna kommer även att i källarvåningen få disponera två mindre rum, lämpliga som patrullrum.

Hembygds museet kommer

att få flytta tillbaka till den östra flygeln. Även den har restaurerats och på läns museet i Umeå är man nu som bäst i färd med att lägga upp en plan för hur museibyggnaden skall inredas. Meningen är ju att man nu inte skall låta det bli en anhopning av föremål utan att man får en inredning i stil med ett gammalt hem utan allt för mycket uppstaplande av den mängd av mer eller mindre gamla bruksföremål, som nu tillhör hembygds museet.

På vinden får man en förnämlig utställningsplats för större föremål. Men hembygds museets samlingar kommer inte bara att ställas ut i museibyggnaden. I en monter i präst-

gården kommer en rad föremål att visas inom glas och ram. Dessutom hoppas man inom hembygdsföreningen att man skall få tag på en gammal tröskkloge och där kunna härbergära de bruksföremål, plogar och dylikt, som egentligen hör hemma i en uthusbyggnad. En storhässja är ett annat önskemål.

Minnen och traditioner

Det torde inte finnas någon byggnad i Nordmaling så fylld av minnen och tradition som Gamla prästgården. Den är en av församlingens äldsta byggnader om man fränser kyrkan, och dess framtida öde har livligt diskuterats av församlingsborna efter det att ny prästgård uppfördes 1938. Åren därefter byggdes Gamla prästgården om och har sen dess tjänat som församlingsgård och har med åren blivit en allt mer omtyckt samlingspunkt. Den har blivit något av ett andra hem utanför kyrkan, församlingsborna har trivts där och otaliga är väl de högtider,

Gamla prästgården i Nordmaling med de båda flygelbyggnaderna.

Alviks-flyget flyttar 15/11 1961 åter till Nordmaling

Flygtrafiken på Umeå kommer fr. o. m. torsdag att gå i gamla spår igen. I morgon flyttar nämligen Linjeflyg åter till Nordmalings-fältet. Än så länge är den tekniska utrustningen på fältet vid Alvik för bristfällig för att man skall våga utlysa det som ordinarie flygfält. Blir det dåligt flygväder är landningsmöjligheterna fortfarande bättre på fältet vid Olofsfors.

Fram till den 16 december, som avtalat var, får alltså Alvik finna sig i att vara alternativ till Nordmaling.

Uppgiften om att Linjeflyg flyttar åter till Nordmaling bekräftas av distriktschefen Olle Sandberg. Än så länge är flygvärderna på Alvik sämre än i Olofsfors. Under sådana förhållanden kan vi inte lämna Nordmalings-fältet åt sitt öde. Det skulle kunna innebära att vi äventyrar våra flygmöjligheter på såväl Alvik som Olofsfors, säger hr Sandberg, och tillägger att överenskomsten om återgång till Nordmaling har skett i överensstämmelse med luftfartsstyrelsen.

Flyttningsbestyren stökas undan på en dag. I dag, onsdag, skall "åter-tåget" vara avklarat och torsdag morgon går Linjeflyg som vanligt med kurs på Nordmaling. Turerna blir de vanliga.

I fortsättningen och intill den 16 december då umeåfältet skall vara flygfärdigt och officiellt inviges blir alltså Alvik alternativ till Nordmaling. Blir det regnigt och surt är det möjligt att man väljer asfaltbanorna på Alvik. Men vi får hoppas på vackert flygväder den månad som återstår, säger hr Sandberg. Det här hattandet mellan fälten är inte så roligt precis.

Förutsättningen för att Nordmalings-flyget skall kunna återupptas är att det blir kallt. Blir det regn och rusk igen blir det åter omöjligt landa i Nordmaling. Det betyder att flyget på Umeå nu mer än någonsin ligger i vädergudarnas händer. Nordmalings-fältet är inte i bästa skick. Djupa spår efter tidigare

landsvingar måste fyllas igen. Direktör Sven Östling hos Linjeflyg: Hoppas det fryser.

I flygkretsar är man inte så glad åt flyttbeskedet. Det tungflugna Nordmalings-fältet är påfrestande på materialet.

I Umeå, där man på tisdagen fick vetskap om flyttningen, ställer man sig också frågande. Höstflyg på Nordmaling har tidigare visat sig vara ett lotteri. Nu flyttar personal och utrustning åter för att kanske på nytt mötes av landningsförbud! Vad gör man då?

Regn ändrar planerna

På tisdagskvällen slog vädret om och det började regna igen. Flyttningen tillbaka till Nordmaling kan alltså betraktas som i hög grad osäker för närvarande.

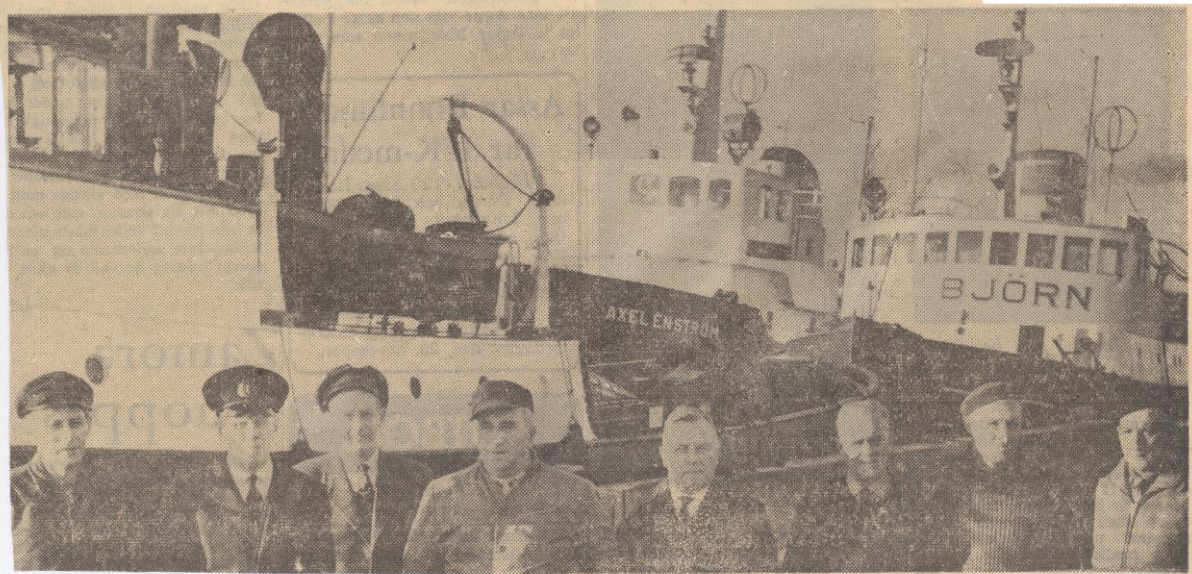
Per Collinder i Karlsbäck. Den kände astronomen, fil. dr Per Collinder, Uppsala, föreläste i söndags i Karlsbäck över ämnet Resor i världsrymden. På ett sakligt och fängslande sätt gav han sina åhörare några glimrar från astronomin oändliga forskningsfält. Finns högre liv på andra planeter i vårt solsystem?, frågade dr Collinder, och efter att ha redovisat vad astronomerna vet om betingelserna här för nödgades han svara: nej. Men kanske i andra solsystem. Ljusbilder och film illustrerade den sällsynt klara och fantasieggande framställningen.

15 timmer- dragare i 9/11 1961 Nordmaling

Nordmalingsfjärden blev på tisdag samlingsplats för inte mindre än 15 bogserbåtar, alla med timmersläp på väg söderut. Ytterst sällan händer det att så många bogserare av det här slaget samtidigt samlas på ett och samma ställe. Vid hamnen i Nordmaling låg åtta bogserare. De hade sina timmersläp liggande ute vid Järholmarna, i gott förvar och skydd för den alltmer tilltagande sjön. De åtta bogserarna vid Nordmalings-kajen drog på tillsammans 2,6 milj kbf., motsvarande ett värde med snurr- och dragkättingar, på tillhoppa 7-8 milj kr.

På bilden återfinnes de åtta bogserarnas kaptener med bogserbåtsflottan i bakgrund.

Fr. v. kaptenerna John Fagerlund på Väija, Torsten Sandqvist på Frans Michael, Hj. Sjöblom på Graninge, Ehard Jonsson på Mo, Thure Saltin på Kolbjörn, Kalle Hedlund på Axel Enström, Paul Nordlinder på John Jennings och Sivert Johansson på Eol.

"De gamlas dag" i Nordmaling

— högtid i restaurerad prästgård

13/11 1961

"De gamlas dag" i Nordmaling blev den stora högtid man hade väntat. Ja, kanske tillslutningen blev något större än beräknat. Templet var fyllt till allra sista plats och man fick ta till extrastolar för att bereda plats åt alla. Grånade kvinnor och män, märkta av år och slitsamt arbete, men alla med ett gemensamt — samhörighet i gudstro och vördnad för fädernas kyrka.

Kontraktsprosten Johan Hedquist predikade och till det andliga lekamens bord inbjöd komminister Sixten Fenger, som höll skriftermålspredikan. Vid nattvarden, som motogs av ett 300-tal, assisterade församlingens fyra präster.

Trångt i gamla prästgården

Den stora salen i övre planet i Gamla prästgården, som nu togs i bruk för första gången efter sin genomgripande restaurering, rymmer många. Men nu blev det trångt. Alla platser vid långborden fylldes och ett 50-tal pensionärer måste beredas plats i de nedre salarna, där det förövrigt serverades kaffe för "de unga". Det blev ett stort gästbud.

Chefsvärdinnan

under många år, fru Linnea Wikman, hade det jättigt värre trots att hon hade ett 20-tal medhjälpare — de flesta klädda i Nordmalings hembygdsdräkt. I det moderna köket basade kockan fru Elna Nilsson, Rundvik, med sedvanlig pondus. Allt matlagings- och serve-

ringsarbete utfördes utan ersättning.

Prosten Hedquist hälsade välkommen och erinrade om att dagens högtidsgäster var de första i den nyrestaurerade prästgården. Hop-pades att alla skulle trivas och att prästgården i sin nya skepnad skulle bli ett hem för hela församlingen.

Men, som vi tidigare omtalat, Gamla prästgården är långt ifrån färdig trots att den nu tagits i bruk och prosten Hedquist gav i sitt hälsningsanförande en påminnelse om att Gamla prästgården — Nordmalings församlingsgård — behöver gåvor. En gobeläng med nordmalingsmotiv är beställd, men vepor, ljusstakar till borden och annan utsmyckning behövs i mängd.

Invigning försommaren 1962

Den mera officiella invigningen hoppades prosten skulle kunna ske försommaren 1962 och att man då även fått hembygdsmuseet klart. Till museets samlingar fattas ännu bl a en kakelugn, en storlada samt en kornhässja och prosten — hembygdsföreningens ordförande — vädjade om givare.

— Känn er inte som pensionärer

i arbetet för Guds rike, sa Jalmar Holmström, predikanten från Håknäs, ordförande i kyrkofullmäktige, ivrare för gamla prästgårdens omdaning och mycket mera i religiösa sammanhang.

— Det är en vacker syn att se ut över den här salen i dag och jag hoppas att ni nu kommer att känna än mera för gamla prästgården, fortsatte han. Låt den bli en gård till välsignelse för gamla och unga.

Dagens brudpar

Hanna och Johan Nylén, Sunnansjö, fick en extra hyllning. De är inte nygifta precis. Den 11/11 1911 förenades deras öden och på lördag kunde de således fira sitt guldbrylllop. De har varit duktiga,

Församlingsdiakonissan Vajldt Lundgren i samtal med över 80-åriga fru Edit Olofsson, Nordmaling.

fostrat 11 barn, skött sitt stora lantbruk med heder och var väl värda de hyllningsord komminister Sigvard Spinnell gav dem.

De nya lokalerna

fick idel beröm. Många glädde sig över att allt gjorts så levande och så trivsamt. Man såg upp mot takets mäktiga synliga stockar, man synade träets struktur i den kvistrena furu som kläder väggarna i kapprum och trapphallar.

Komminister Sigvard Spinnell avslutade med en andaktsstund men dessförinnan hade hemmansägare Albert Abramsson, Gräsmyr, tackat å egna och övriga gästers vägnar för all förplägnad, andlig och lekamlig.

Anders

Foto: Andre, Nordmaling

— I Nordmalings kyrka vigdes på lördagen järnvägstjänsteman Lennar Agne Allan Samuelsson, Karlsborg och fröken Inga Birgitta Öberg, Svenljunga, dotter till förre målaren Harald Öberg och hans maka Thilda född Ledström, Djupsjönäs, Nyåker. Vigseln förrättades av komminister Sigvard Spinnell. 28/11/1961

VIGSEL 28/11/1961

Foto: Alfons, Nordmaling

— I Nordmalings kyrka vigdes på söndagen kemigraf Lars Erik Lindberg, Tumba och sjukvårdsbiträdet Eva Margareta Strandberg, dotter till fru Ingeborg Molin, Storfall Norrfors. Vigseln förrättades av kontraktsprost Johan Hedqvist.

Glasmästeri i Nordmaling

17/11/1961

Köpman Stig Forslund i Nordmaling, tidigare verksam som affärsman i bosättningsbranschen, har i dagarna utökat sin rörelse att jämväl omfatta glasmästeri. Goda lokaler har han lyckats ordna i samma fastighet där han har sin affär. Forslund, som tidigare även varit verksam inom järnbranschen, har från den tiden god vana för det nya yrket. Så nu har han liksom sammanlänkat affärsmannens och hantverkarens uppgifter.

15/4 1961 Dödsolyckan i Norrbyn inför Nordmalingstinget

Trafikolyckan i Norrbyn den 9 juli 1960, då 40-åriga hemmansägaren Joel Hellman påkördes och dödades fick på tisdagen sitt rättsliga efterspel vid tinget i Nordmaling. Olycksbilens förare, som är hemmahörande i Karlskoga, stod åtalad för vållande till annans död och vårdslöshet i trafik. Den åtalade försvarades av notarie Edholm.

Hur olyckan egentligen gått till har inte kunnat utredas. Hellman cyklade riks-13 norrut, då han bakifrån blev påkörd av den bil som fördes av den nu åtalade. Åklagaren, landsfiskal Levander, gjorde gällande att den åtalade gjort sig vållande till annans död genom att ej ge cyklisten tillräckligt utrymme. Från försvarets sida bestreds åtalet helt och hävdades att den omkomne vinglat in i vägbanan strax framför bilen.

Olycksbilisten hade startat från Karlskoga vid 20-tiden kvällen före och han hade färdats med endast korta uppehåll. Olyckan i Norrbyn inträffade vid 11-tiden följande dag. Det var vid olycksföreläggelsen klar slikt och ingen mötande trafik.

Ett kvinnligt vittne hördes. Hon omtalade hur hon sett den omkomne cykla förbi och hade även talat några ord med honom. Enligt vittnet hade den omkomne hållit väl åt vänster kant. Ett 75—100 meter från vittnet blev cyklisten upphunnen av bilen, påkördes bakifrån och kastades först upp mot vindrutan och taket, för att därifrån hamna i diket. Den påkörde förlorade medvetandet och avled ett dygn senare på Umeå lasarett.

Några egentliga spår efter olyckan fanns ej. Möjligen kan bilisten ha slappnat i uppmärksamhet

genom trötthet. Dessutom kan han, enligt åklagaren, ha blivit avledd genom ett litet barn som låg i bilen och grät.

Dom meddelas den 28 november.

Dryga böter

Det blev dryga böter för den åkare från Rundvik, som vid föregående ting i Nordmaling fick stå till svars för en rad trafikförseelser. Vid meddelad dom på tisdagen dömdes mannen till 60 dagsböter à 30 kronor eller sammanlagt 1.800 kronor. Mannen skall dessutom utge 600 kronor i skadestånd till den bilist med vilken han i slutet på december 1959 kolliderade med i Nordmaling plus 82 kronor för målsägandens inställelse.

Sammanlagt var det sju åtalpunkter. Bland annat hade åkaren som lastbilsförare anställt en man som ej innehade trafik kort och det oaktat låtit mannen köra i yrkesmässig trafik. Han hade brukat fordon som ej varit registrerat och beskattat, tillåtit framförande av lastbilar som varit bristfälliga och kört med bilar vars färdskrivare varit ur funktion.

Rundviksbo dömd i deklarationsmål

En man från Rundvik, tidigare hemmahörande i Stockholm, dömdes vid tisdagens tings i Nordmaling att böta 400 kronor för vårdslös deklaration. Mannen hade i sin för år 1958 avgivna självdeklaration upptagit 1.112 kronor för lite av den inkomst han haft från en firma i Stockholm. Om "glömskan" inte uppdagats hade mannen och hans hustru sluppit undan med 407 kronor lägre skatt.

Mannen dömdes dessutom för grov olovlig körning att böta 40 dagsböter à 8 kronor. Han hade den 21 november i föl framfört familjens personbil en kortare bit inom Rundviks samhälle, det oaktat att hans körkort tidigare dragits in.

10 dagsböter à nio kronor kostade det en domsjöbo som den 22 oktober 1960 i en skarp kurva efter vägen Aspsjö-Fredrika, strax norr om Stennäs by, körde av vägen och törnade mot ett större stenblock. Vid olyckan uppstod såväl person- som fordonsskador. Helt väglag vid olyckstillfället ansågs som förmildrande omständighet.

TILL NY BOUTREDNINGSMAN
frtmätningsköpmannen J. R. Olsson dödsbo, Bjurholm, utsåg häradsrätten advokat Sigurd Nilsson, Umeå. Advokat Nilsson skall jämte kamrer Gottfrid Hörnsten, Hörsjö, fullfölja utredningen.

16/11 1961

DET FINA VADRET fortsätter. Någon kyla att tala om har det inte varit för Nordmalings del ännu. Visst har det yrt snöflingor någon gång men just i skrivandets stund lyser solen och det är ett par plusgrader. Någon verklig höststorm att tala om har det heller inte varit även om det blåst rätt friskt ibland. De gamla fiskargubbarna brukade säga — först tre höstsprång ser vinter. Ska vi döma därav torde det dröja än ett tag innan det blir bestående vinterväder.

TILLRÄCKLIGT MED BLÅST
anser dock skepparna på den armada av bogserbåtar som en tid legat inne i Nordmalingsfjärden i avvaktan på bättre väder. Först på tisdagsmorgonen kunde de fortsätta sin färd söderut. De timmerlaster båtarna drog bestod av över 500 rammar med ett beräknat värde av närmare 10 miljoner. Bland bogserarna fanns eliten bland de svenska timmerdragarna Axel Enström, Kolbjörn, (två SCA båtar) MoDo:s Frans Michae för att nu nämna några. De flesta skulle upp till "älven", som man säger i timmerdragarkretsar, närmare uttytt Angermanälven. Några skulle bara till Örnköldsviksområdet. På verklig långfärd var Wajla tillhörig Wirenbolaget, Piteå. Andra till Blankaholm, ett litet sågverk i Småland, skulle hon med sin last av sågtimmer. Det blir säkert en tur som tar flera månader. Färden från Kalix hade redan tagit timmerdragarna närmare ett 50-tal dagar — den mesta tiden i hamn. För man bara vara i gång, går de framåt även om det bara går cirka två knop i timmen. Men de dyrbara släpen tål ingen överbrytning, så det blir att krypa i hamn och ligga kvar till man tror sig vara säker. Olyckor kan nog hända ändå. Havsbogsering under hösten är vanskligt.

ARBETET VID LÅNGROGRUND
DETS FYR har nu avslutats för säsongen. Man har borrarat färdigt fästena i berget och nu återstår endast glidformsgjutningen av själva överbyggnaden. Arbetet kommer att fortsätta till våren. Egentligen hade man hoppats på att få fyren färdig denna höst, men den svåra olyckan ute på fyrbygget vid Sydostbrotten har försinkat arbetet även vid Långrogrundets fyr.

Ute vid Sydostbrotten fortsatte man arbetet ännu ett tag, så gott det nu går. Det är synnerligen besvärligt att med fartyg ligga vid fyren. Fyrbygget ligger som bekant helt ute i öppen sjö.

Anders

16/11 1961

Krönika från Nordmaling

16/11 1961
BONDESKOGSAUKTIONEN i Nordmaling blev en besvikelse för många skogsägare. Medelpriset stannade vid 21.58 kr mot 24.44 per skogskubikmeter förra året. Av 90-talet poster såldes endast 36 och många frågar sig om rotvärdet verkligen sjunkit så mycket sedan föregående år. Priserna på leveransvirket har som bekant prolongerats och blir lika som under säsongen 1960/61 fränsett vissa justeringar, bl a för lövmassaveden, som stigit i pris. Har verkligen konjunkturerna för skogsindustrin försämrats så mycket och har de signalerade höjningarna av avverkningskostnaderna inverkat så pass ofördelaktigt på rotvärdet?

Vi har frågat disponent Gustaf Norlund vid Skogsägareföreningen i Örnköldsvik. Han anser, att man inte skall ta allt för hårt på utgången av nordmalingsauktionen. I Örnköldsvik dagen efter var det betydligt bättre. Där såldes 92 poster av utbudna 193. Posterna omfattade drygt hälften av den utbudna kubikmassan 2,7 miljoner kubikfot. Medelpriset blev där 23,14 mot 24,96 föregående år. Att det blev så pass stor prisskillnad i Nordmaling ansåg disponent Norlund delvis bero på att en stor post, innehållande mycket klensvirke såldes, medan däremot en del poster med kvalitetsvirke inte fann köpare.

— Varför uppträdde inte NCB som köpare frågar många? — Det hade inte varit rent spel. Vi hade sett i acit och visste förslagspriserna. Om kogsägarnas egna industrier skall örja konkurrera om rotposterna måste vi helt lägga om auktionsförhållandet.

Vi har vår principiella uppfattning att virket skall säljas som leveransvirke. Vi anser det mest lönsamt för skogsägarna att de själva verkar sitt virke. Dessutom är utgången på virke sådant i år, att det inte anser oss behöva köpa rotposter. Blir däremot konkurrensen på virke stor, måste givetvis även NCB uppträda som köpare av rotstående skog.

GAMLA PRÄSTGÅRDEN är nu tagen i bruk. De gamlas dag på dag blev en stor högtid. Verkligen samma lokaler har skapats och skulle tro att de kommer att bli flitigt använda.

— Nu är jag verkligen glad, sa skogsinspektör Harald Lundberg, Olofsfors, när han blickade ut över den stora gästbadssalen på söndagen. Det är faktiskt trevligare än vad man vågat hoppas på. Nöjd var även hemmansägaren Einar Åberg, Lögdeå. Han brukar annars vara rätt kritisk. Men så bör den gode Einar trivas i miljön. Han tillhör ju dem som vill bevara det som finns kvar av gammal kultur.